

prima instanță –V. Pruteanu, L. Popova, A. Gavriliță
Curtea de Apel Chișinău

DECIZIE

15 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:
Președintele ședinței,
judecători

Valentina Clevadi
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând recursul declarate de către avocatul Corneliu Chisilița în interesele societății cu răspundere limitată ”TB Fruit”,

în pricina civilă, la cererea de chemare în judecată a Asociației obștești „EcoContact” împotriva Inspectoratului Ecologic de Stat, intervenient accesoriu societatea cu răspundere limitată „TB Fruit” și societatea cu răspundere limitată „Eco Garant”, privind refuzul de soluționare a cererii prin care se solicită recunoașterea dreptului pretins,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2016 prin care s-a respins cererea societății cu răspundere limitată ”TB Fruit” privind anularea măsurilor de asigurare a acțiunii, aplicate prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015, ca fiind neîntemeiată,

c o n s t a t ă:

La 05 august 2015, Asociația obștească „EcoContact” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Ecologic de Stat, intervenient accesoriu societatea cu răspundere limitată „TB Fruit” și societatea cu răspundere limitată „Eco Garant”, privind refuzul de soluționare a cererii prin care se solicită recunoașterea dreptului pretins ca urmare a sesizării pârâtului în legătură cu daunele cauzate de și societatea cu răspundere limitată „TB Fruit” și societatea cu răspundere limitată „Eco Garant” mediului înconjurător și apelor subterane pe teritoriul parcului industrial Edineț, format în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 666 din 02.09.2013, prin care a solicitat pârâtului întreprinderea măsurilor necesare pentru recuperarea daunelor cauzate mediului înconjurător și interzicerea executării tuturor lucrărilor de construcție, care ar putea avea impact asupra mediului înconjurător până la obținerea autorizațiilor necesare pentru demararea acestor lucrări.

Considerând că, deși, pârâtul a constatat încălcarea normelor în domeniul protecției mediului, însă a refuzat să întreprindă măsurile necesare în vederea recuperării daunelor cauzate mediului înconjurător de la și societatea cu răspundere limitată „TB Fruit” și societatea cu răspundere limitată „Eco Garant”, a solicitat instanței de judecată, în temeiul art. 30 lit. (g) din Legea privind protecția mediului înconjurător nr. 1515 din 16.06.1993, obligarea Inspectoratului Ecologic de Stat să întreprindă măsurile de rigoare

în scopul recuperării daunelor cauzate mediului înconjurător de la și societatea cu răspundere limitată „TB Fruit” și societatea cu răspundere limitată „Eco Garant” prin următoarele acțiuni:

- sistarea activității agenților economici și societatea cu răspundere limitată „TB Fruit” și societatea cu răspundere limitată „Eco Garant”, ca rezultat al nerespectării cerințelor legislației ecologice, constatate de Inspectoratul Ecologic de Stat;

- inițierea efectuării auditului ecologic sau studiului de evaluare a impactului asupra mediului înconjurător pe teritoriul Parcului industrial Edineț; - înaintarea în instanțele judecătorești a acțiunilor civile de recuperare a daunelor cauzate mediului înconjurător de la și societatea cu răspundere limitată „TB Fruit” și societatea cu răspundere limitată „Eco Garant”.

La 04 august 2015, reclamantul a înaintat cerere întru aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii prin care a solicitat de a interzice și societatea cu răspundere limitată „TB Fruit” și societatea cu răspundere limitată „Eco Garant” executarea tuturor lucrărilor de construcție, lucrărilor de conectare la utilitățile publice, folosirea resurselor naturale și exploatarea subsolului pe teritoriul Parcului industrial „Edineț”, până când hotărârea judecătorească va deveni definitivă.

La 10 august 2015, reclamantul a depus o cerere de completare a cererii privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii prin care a solicitat și sistarea activității și societatea cu răspundere limitată „TB Fruit”, până când hotărârea judecătorească va deveni definitivă.

Prin încheierea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 08 septembrie 2015, cererea Asociației obștești „EcoContact” privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015 a fost admis recursul declarat de către Asociația obștească „EcoContact”, casată integral încheierea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 08 septembrie 2015, fiind dispusă admiterea cererii Asociației obștești „EcoContact” privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii.

La 19 ianuarie 2016, avocatul Corneliu Chisilița, în interesele și societatea cu răspundere limitată „TB Fruit”, în temeiul art. 180-182 CPC, a solicitat anularea măsurilor de asigurare a acțiunii aplicate prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2016, cererea și societatea cu răspundere limitată „TB Fruit” privind anularea măsurilor de asigurare a acțiunii a fost respinsă ca nefondată.

La 05 iulie 2016, avocatul Corneliu Chisilița, în interesele și societatea cu răspundere limitată „TB Fruit”, a înaintat cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2016, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea integrală a încheierii enunțate și anularea tuturor măsurilor de asigurare a acțiunii aplicate prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 26 octombrie 2016 s-a admis recursul declarat de avocatul Corneliu Chisilița s-a casat încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2016 cu restituirea pricinii la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2016 s-a respins cererea societății cu răspundere limitată „TB Fruit” privind anularea măsurilor de

asigurare a acțiunii, aplicate prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de asociația obștească ”EcoContact” către Inspectoratul Ecologic de Stat privind refuzul soluționării cererii, ca fiind neîntemeiată.

La 13 decembrie 2016 avocatul Corneliu Chisilița în interesele societății cu răspundere limitată ”TB Fruit” a depus cerere de recurs prin care a solicitat casarea integrală a încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de anulare a măsurilor de asigurare să fie admisă integral.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, încheierea recurată este nefondată, lipsită de suport normativ și factual, rezultă din aprecierea subiectivă și incompletă a legislației în vigoare.

Astfel, a indicat că, instanța de apel nu a motivat argumentele invocate de către părți ceea ce contravine principiilor garantate de art. 6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului. Or, motivarea hotărârii este parte componentă a unui proces echitabil.

Mai mult, a menționat că, instanța de apel a expus aceleași motive expuse și de către Curtea Supremă de Justiție în decizia din 26 octombrie 2016, or instanța de apel urmează să expună motivele în urma propriei analize a circumstanțelor cauzei.

De asemenea au relevat că, instanța de apel a aplicat măsurile de asigurare a acțiunii în cauza dată față de intervenienți și nu față de pârți.

A mai remarcat că, la 17 noiembrie 2015 prin avizul cu privire la recepția finală nr. 354 eliberat de Inspectoratul Ecologic de Stat, a fost recepționată construcția fabricii de producere a sucurilor concentrate din or. Edineț, str. Nicolai Moroșanu, 6.

Conform avizului enunțat, lucrările de construcție au fost efectuate conform prevederilor avizului expertizei ecologice de stat nr. 05-5-5077/1570 din 28 septembrie 2015.

Prin procesul-verbal de recepție finală nr. 01 din 29 septembrie 2015 a fost recepționat Fabrica de producere a sucurilor concentrate din or. Edineț.

Totodată, au indicat că, instanța de apel a aplicat măsurile de asigurare a acțiunii contrar prevederilor art. 175 din Codul de procedură civilă, iar societatea cu răspundere limitată ”TB Fruit” nu este pârț în cauza dată, dar intervenient accesoriu.

Odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea lucrărilor de construcție, deja nu se stabilește obligativitatea expertizei ecologice, iar reieșind din nomenclatorul actelor permissive la Legea nr. 160 din 22 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, nu este necesară obligativitatea de a dispune de avizul expertizei ecologice de stat la documentația de proiect pentru construcții.

De asemenea, art. 13 alin. (3) din Legea nr. 160 din 22 iulie 2011 prevede că, nu se permite eliberarea unor acte permissive care nu sunt incluse în nomenclatorul anexat la prezenta lege.

Cu toate că legea nu prevede obligativitatea expertizei, societatea cu răspundere limitată ”Fruit” a suspus expertizei ecologice proiectul fabricii și potrivit avizului eliberat de Inspectia Ecologică de Stat nr. 354 din 17 noiembrie 2015 construcția fabricii corespunde cu avizul în litigiu, respectiv nu poate fi vorba despre dăunarea mediului înconjurător.

Un alt temei invocat în cererea de recurs este că, Legea nr. 81 din 18 martie 2004 cu privire la investiții în activitatea de întreprinzător, stipulează că, investițiile nu pot fi expropriate ori supuse unor măsuri cu efect similar care privesc, în mod direct sau indirect investitorul de titlul de proprietate sau de controlul asupra investiției decât doar întreruperea se operează din motive de utilitate publică, cu dreapta și prealabila despăgubire și nu este discriminatorie și întreruperea se datorează condițiilor contractuale stabilite în cadrul parteneriatului public-privat.

În final au invocat că, obiectul acțiunii este anularea refuzului Inspectoratului Ecologic de Stat și nu ține de afectarea drepturilor altor persoane.

La 17 martie 2017 avocatul Valentin Roșca în interesele asociației obștești ”Eco Contact” a depus referință prin care a solicitat respingerea cererii de recurs ca neîntemeiată.

Cu referire la termenul de depunere a recursurilor, instanța de recurs relevă următoarele.

În conformitate cu art. 424 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul încheierii la 28 noiembrie 2016.

Potrivit scrisorii Curții de Apel Chișinău părților le-a fost remisă încheierea motivată la 28 noiembrie 2016 (f.d. 45, Vol. II), fără a fi anexată dovada de recepționare a acesteia.

Cererea de recurs a fost depusă la 13 decembrie 2016, respectiv a fost depusă în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 426 alin. (1), (3) din Codul de procedura civilă, recursul împotriva încheierii se depune și se examinează în modul stabilit de prezentul capitol, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Analizând legalitatea încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, Colegiul consideră recursul drept neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

CEDO în jurisprudența sa constantă a statuat că, dreptul de acces la justiție nu este un drept absolut. Aceasta pentru că, el nu are caracterul unei libertăți absolute, fiind supus unor limitări. Aceste limitări sunt impuse de puterea de stat, ele având scopul protejării altor interese, ca de exemplu, principiul securității raporturilor juridice sau, drepturile și libertățile persoanelor.

Reclamantul trebuie să poată revendica, într-un mod ce poate *fi apărat în justiție, un drept recunoscut de dreptul național* [Masson și Van Zon împotriva Țărilor de Jos, pct. 48; Gutfreund împotriva Franței, pct. 41; Boulois împotriva Luxemburgului (MC), pct. 90-94].

Cu toate acestea, trebuie precizate următoarele: că o persoană având, la nivel intern, o pretenție care poate da naștere unei acțiuni în justiție poate depinde nu doar de conținutul propriu zis al dreptului cu caracter civil relevant, astfel cum este definit în dreptul național, *ci și de existența unor bariere procedurale („procedural bars”)*, care

împiedică sau limitează posibilitățile de sesizare a unei instanțe cu eventuale plângeri (Fayed împotriva Regatului Unit, pct. 65).

Pentru a aprecia dacă există un „drept” cu caracter civil și pentru a stabili care este încadrarea – materială sau procedurală – care trebuie aplicată unei restricții, trebuie, înainte de toate, **să se țină seama de formularea dispozițiilor dreptului național și de modul în care le-au interpretat instanțele interne** (Masson și Van Zon împotriva Țărilor de Jos, pct. 49).

Articolul 6 §1 din CEDO nu obligă statele contractante să înființeze curți de apel sau de casație, dar în cazul în care există astfel de instanțe, statul trebuie să se asigure că justițiabilii vor beneficia de garanțiile fundamentale prevăzute de art. 6 § 1 [Andrejeva împotriva Letoniei (MC), pct. 97]. Cu toate acestea, **modul în care art. 6 § 1 se aplică depinde de specificul procedurii în cauză și trebuie să ia în considerare întreaga procedură desfășurată la nivel național, precum și rolul jucat de curtea de apel (Helmens împotriva Suediei, pct. 31) sau de casație (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 44-45; K.D.B. împotriva Țărilor de Jos, pct. 41).**

Respectiv, din jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, instanța de recurs subliniază că, dreptul de a depune o cerere de recurs trebuie să fie prevăzut de legea procesuală.

În acest sens, se reține că, potrivit art. 423 alin. (1) din Codul de procedură civilă, încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărîre, de către părți și de ceilalți participanți la proces **în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi**, precum și în cazurile în care **încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului**.

În speță se contestă încheierea instanței de apel prin care s-a respins cererea de anulare a măsurilor de asigurare a acțiunii, aplicate prin decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 180 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă, măsura anterioară de asigurare a acțiunii poate fi anulată la cererea pîrîtului de către judecătorul sau instanța care a ordonat măsura de asigurare ori de judecătorul sau instanța în a căror procedură se află pricina.

Anularea măsurii anterioare de asigurare a acțiunii se soluționează în ședință de judecată.

Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor repetată însă nu împiedică examinarea problemei.

În cazul respingerii acțiunii, măsurile anterioare de asigurare a acțiunii se mențin pînă cînd hotărîrea judecătorească devine definitivă. În cazul admiterii acțiunii, măsurile anterioare de asigurare își păstrează efectul pînă la executarea hotărîrii judecătorești.

Respectiv, Codul de procedură civilă nu prevede, că încheierea de respingere a cererii de anulare a măsurilor de asigurare a acțiunii, se contestă cu recurs.

Mai mult, reieșind din prevederile art. 174-182 din Codul de procedură civilă se contestă cu recurs doar încheierile de asigurare a acțiunii, încheierile prin care s-au respins cererile de asigurare a acțiunii, încheierile de substituie a unei forme de asigurare cu alta, încheierile de anulare a măsurilor de asigurare a acțiunii.

În partea ce ține de depunerea cererii de recurs în cazul în care, încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului, instanța de recurs reține că, încheierea recurată, potrivit art. 423 din Codul de procedură civilă, urmează să afecteze desfășurarea de mai departe a fondului cauzei.

În speță se contestă încheierea prin care s-a respins cererea de anulare a măsurilor de asigurare aplicate și respectiv, nu afectează implicit fondul cauzei ci reprezintă doar o chestiune de procedură care va fi soluționată o dată cu soluționarea fondului.

Totodată, se reține că, stipularea în încheierea recurată de către Curtea de Apel Chișinău a dreptului de a o contesta încheierea cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, nu abilitază în sine părțile cu acest drept, ori dreptul de recurs urmează să fie expres prevăzut de lege.

Mai mult ca atât, urmează de subliniat că, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015 s-a interzis agenților economici societatea cu răspundere limitată ”TB Fruit” și societății cu răspundere limitată ”Eco Garant” executarea tuturor lucrărilor de construcție, de conectare la utilitățile publice, folosirea resurselor naturale și exploatarea subsolului pe teritoriul parcului industrial Edineț, pînă la examinarea pricinii în fond ceea ce nu reprezintă o interdicție totală a utilizării construcție fabricii de sucuri concentrate.

Mai mult ca atât, în cauza X contra Belgiei din 10 decembrie 1976 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că, blocarea conturilor unei persoane, în urma instituirii unui sechestru dispus în cadrul unor procese de judecată, nu constituie o privare de proprietate.

Distinct de cele relatate supra, instanța de recurs remarcă că, conform art. 182 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dacă hotărîrea de respingere a acțiunii reclamantului va devenit irevocabilă, pîrîtul este în drept să intenteze împotriva lui acțiune în reparație a prejudiciului cauzat prin măsurile de asigurare a acțiunii, luate la cererea acestuia, indiferent de vinovăția reclamantului.

Luînd în considerație cele constatate supra, Colegiul a conchis să respingă recursul întru-cît încheierea recurată, potrivit normelor Codului de procedură civilă nu se contestă cu recurs.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,
d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Corneliu Chisilița în interesele societății cu răspundere limitată ”TB Fruit” , prin care s-a respins cererea societății cu răspundere limitată ”TB Fruit” privind anularea măsurilor de asigurare a acțiunii, aplicate prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015,ca fiind neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Valentina Clevadî

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari